

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

29.08.2017 № 112-р/к

№ 1/03-257-14

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень та розслідувань від 15.08.2017 № 343 про попередні висновки у справі № 1/03-257-14, розпочатої за ознаками вчинення Харківської міської ради (надалі – Міська рада) порушення законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

В ході дослідження ринків встановлення пристроїв замково-переговорного зв'язку у багатоквартирних житлових будинках, їх технічного обслуговування та ремонту в межах Харківської області (включаючи місто Харків), на підставі подання першого відділу досліджень та розслідувань від 28.10.2014 № 881 за ознаками вчинення Міською радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України прийнято розпорядження від 28.10.2014 № 306-рп/к про початок розгляду справи № 1/03-257-14 (надалі – Справа).

Дії Міської ради полягають у визначенні в «Порядку встановлення і утримання пристроїв замково-переговорного зв'язку у багатоквартирних житлових будинках комунальної власності територіальної громади міста Харкова», затвердженому Рішенням Міської ради від 25.09.2013 № 1290/13 (надалі – Рішення № 1290/13), терміну «виконавець послуг із встановлення та утримання пристроїв замково-переговорного зв'язку у багатоквартирних житлових будинках комунальної власності територіальної громади міста Харкова» (надалі – Порядок).

Відповідно до частини четвертої статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та пункту 2 Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого

розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.1994 № 4-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.04.1994 за № 78/287, зі змінами, органи місцевого самоврядування зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках.

Втім, до Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України Міська рада не зверталась для погодження проекту Рішення.

В результаті збирання і аналізу доказів, з'ясування дійсних обставин Справи, встановлено наступне.

Міська рада є юридичною особою, ідентифікаційний код – 04059243, місцезнаходження: пл. Конституції, 7, м. Харків, 61003, код за КВЕД 84.11 Державне управління загального характеру.

У розумінні статей 5 та 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Міська рада входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Відповідно до статті 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради правомічні розглядати і вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим та іншими законами до їх відання.

Згідно з підпунктом 1 пункту «а» статті 29 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання міських рад належать повноваження, зокрема, щодо управління в межах, майном, що належить до комунальної власності відповідних територіальних громад.

На офіційному веб-сайті Міської ради www.city.kharkov.ua розміщено статут територіальної громади м. Харкова (надалі – Статут).

Згідно з пунктом 1 статті 29 Статуту Міська рада є представницьким органом територіальної громади, що здійснює від її імені та в її інтересах функції та повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України і законами України, а також приймає від її імені рішення.

Відповідно до пункту 1 статті 43 Статуту територіальні громади районів у місті є суб'єктами права комунальної власності, володіють, користуються і розпоряджаються комунальною власністю районів міста.

Рішення про надання Міській раді прав на управління майном і фінансовими ресурсами, які є власністю територіальних громад районів міста, приймається на місцевих референдумах відповідних районних в місті громад. Якщо територіальна громада району в місті внаслідок референдуму не прийме рішення

про передачу права управління майном і фінансами міської ради, а територіальна громада міста або міська рада не прийняли рішення про створення органів місцевого самоврядування районів у місті, міська рада здійснює управління майном і фінансовими ресурсами, що є власністю територіальних громад районів у місті, і відповідає перед громадою відповідного району міста.

Отже, Міська рада в межах своїх владних повноважень здійснює управління майном, яке є власністю територіальної громади м. Харкова.

До такого майна, належать, зокрема, житлові, нежитлові будівлі, споруди та земельні ділянки комунальної власності, що належать територіальній громаді м. Харкова. В межах зазначеного майна суб'єктами господарювання, які діють на ринках встановлення пристроїв замково – переговорного зв'язку в межах м. Харкова, здійснюється розміщення відповідних інженерних систем (пристроїв замково-переговорного зв'язку).

За наявною у територіального відділення інформацією, на ринку встановлення пристроїв замково-переговорного зв'язку у багатоквартирних житлових будинках, їх технічного обслуговування та ремонту в межах Харківської області (включаючи місто Харків) діє більше п'яти суб'єктів господарювання, зокрема: ТОВ «ДОМОФОН.ІНЖЕНЕРІНГ. ОХОРОНА», ТОВ «СТРОЙМІР-ВОСТОК», ТОВ «СЕРВІС-ЦЕНТР ЦИФРАЛ ХАРКІВ», ТОВ «ІГНА ЛТД», ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «КС-ДОМОФОН», ТОВ «ТЕХКОМ-СЕРВІС Україна», КСП «ХАРКІВГОРЛІФТ».

Отже, ринок встановлення пристроїв замково-переговорного зв'язку у багатоквартирних житлових будинках, їх технічного обслуговування та ремонту в межах Харківської області (включаючи місто Харків) є конкурентним.

Згідно частини другої статті 3 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» суб'єктами цього Закону є органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, власники, виконавці та споживачі житлово-комунальних послуг.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець – суб'єкт господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору.

Пунктом 1 Рішення № 1290/13 затверджено Порядок, яким визначено поняття «Виконавець» - юридична особа, визначена органами місцевого самоврядування як виконавець послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій і має дозволи на виконання відповідних робіт.

Згідно з пунктом 2.4. Порядку, у разі прийняття мешканцями певного будинку рішення про встановлення пристроїв замково-переговорного зв'язку, вони матимуть можливість звернутися за наданням таких послуг лише до такого Виконавця, не маючи при цьому права обрати суб'єкта господарювання, що відповідатиме їхнім вимогам як за ціною, так і за умовами та якістю обслуговування пристроїв-переговорного зв'язку.

Відповідно до пункту 25 Порядку формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, затвердженому

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (надалі – Порядок формування тарифів № 869), вартість інших послуг (утримання служб консьєржів, вбудованих паркінгів, установа і утримання пристроїв замково-переговорного зв'язку тощо) сплачується понад розмір плати за послуги на підставі договорів, укладених між власниками житлових будинків (гуртожитків), власниками (наймачами) квартир (житлових приміщень у гуртожитку), власниками нежитлових приміщень у житловому будинку (гуртожитку) та відповідними надавачами послуг.

Враховуючи, що поняття Виконавець визначено в Порядку, як виконавець послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, то і плата за послуги з обслуговування пристроїв замково-переговорного зв'язку відповідно до пункту 3.4. Порядку вноситься до квитанції з оплати комунальних послуг.

Отже, включення плати за послуги з обслуговування пристроїв замково-переговорного зв'язку до квитанції на комунальні послуги, не відповідає вимогам Порядку формування тарифів № 869.

При цьому, Міська рада, приймаючи Рішення № 1290/13 позбавила права учасників ринку встановлення пристроїв замково-переговорного зв'язку у багатоквартирних житлових будинках надавати відповідні послуги.

Таким чином, визначення Міською радою у Порядку терміну «Виконавець» може призвести до усунення з ринку встановлення пристроїв замково – переговорного зв'язку суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на цьому ринку в межах житлових будинків комунальної власності, що належать територіальній громаді м. Харкова, та може створювати бар'єри вступу на зазначений ринок інших суб'єктів господарювання.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Рішення органів місцевого самоврядування мають бути спрямовані на заохочення конкуренції. Натомість, Міська рада, під час прийняття затвердження Порядку, не врахувала вимог законодавства про захист економічної конкуренції.

Отже, дії Міської ради, які полягають у визначенні у Порядку терміну «Виконавець» - юридична особа, визначена органами місцевого самоврядування як виконавець послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій і має дозволи на виконання відповідних робіт, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу влади, які можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку встановлення пристроїв замково-переговорного зв'язку у багатоквартирних житлових будинках.

Листом від 17.02.2015 № 46470790-15 (вх. від 25.02.2015 № 766) Департамент житлового господарства Харківської міської ради повідомив територіальне відділення, що Постановою Шевченківського районного суду

м. Києва від 28.07.2014 (надалі – Постанова) у справі № 761/19702/14-а задоволено позов ТОВ «ДОМОФОНИ УКРАЇНА ХАРКІВ», ТОВ «ЦИФРАЛ-СЕРВІС ПЛЮС» до Міської ради та скасовано Рішення № 1290/13.

Не погодившись з Постановою, Міська рада звернулась з апеляційною скаргою до Київського апеляційного адміністративного суду.

Ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 28.10.2014 (надалі – Ухвала 1) у справі № 761/19702/14-а апеляційну скаргу Міської ради залишено без задоволення, а Постанову без змін.

Міська рада звернулась з касаційною скаргою до Вищого адміністративного суду України.

Ухвалою від 06.08.2015 (надалі – Ухвала 2) у справі № 761/19702/14-а Вищого адміністративного суду України Рішення № 1290/13 визнано незаконним та скасовано.

Окрім цього, Ухвалою від 09.10.2015 Верховний суд України відмовив Міській раді у перегляді Ухвали 2.

Таким чином, порушення Міською радою законодавства про захист економічної конкуренції тривало з 25.09.2013 (день прийняття Рішення) до 06.08.2015, а саме прийняття Вищим адміністративним судом України ухвали.

Подання про попередні висновки у Справі направлено до Міської ради разом із супровідними листами від 15.08.2017 № 02-25/1-2564.

Листом від 23.08.2017 № 5688/9-17 (вх. № 2793) Міська рада надала територіальному відділенню пояснення, в яких зазначила, що Порядок Постановою Шевченківського районного суду м. Києва від 28.07.2014 у справі № 761/19702/14-ц скасований.

Враховуючи наведене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 46, 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що Міська рада, визначивши у Порядку терміну «Виконавець» - юридична особа, визначена органами місцевого самоврядування як виконавець послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та має

дозволи на виконання відповідних робіт, вчинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу влади, які можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку встановлення пристроїв замково-переговорного зв'язку у багатоквартирних житлових будинках.

Відповідно до частини першої статті 60 зазначеного Закону рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Гейда І.О.